

Brussel, 4 oktober 2019
(OR. en)

12791/19

ENV 826
COMPET 661
AGRI 481
TRANS 468
MI 694
IND 246
CONSOM 261
ECOFIN 852
ENER 453
RECH 449
SAN 417
MARE 21
SOC 655
CHIMIE 127
ENT 221

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	4 oktober 2019
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	12484/19
Nr. Comdoc.:	7128/19 - COM(2019) 190 final + ADD 1
Betreft:	Meer circulariteit - Transitie naar een duurzame samenleving - Conclusies van de Raad

Voor de delegaties gaan in de bijlage de conclusies van de Raad over bovengenoemd onderwerp, die de Raad tijdens zijn 3716e zitting op 4 oktober 2019 heeft aangenomen.

Meer circulariteit - Transitie naar een duurzame samenleving**- Conclusies van de Raad -**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

HERINNEREND AAN:

het besluit van het Europees Parlement en de Raad inzake het zevende milieuactieprogramma voor de Europese Unie (MAP) "Goed leven, binnen de grenzen van onze planeet"¹, waarin gepleit wordt voor een hulpbronnefficiënte, groene en concurrerende koolstofarme economie, en aan de evaluatie van het programma;

de resoluties van het Europees Parlement inzake afvalstoffenbeheer; het pakket strategie inzake overheidsopdrachten; de tenuitvoerlegging van het pakket circulaire economie: opties om te werken aan de raakvlakken van chemicaliën-, product- en afvalwetgeving en een Europese strategie voor kunststoffen in de circulaire economie;

de AVVN-resolutie over "Onze wereld transformeren: Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling", de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), de ministeriële verklaring van de UNEA-4 (United Nations Environment Assembly - Milieuvergadering van de Verenigde Naties), waarin de wereldgemeenschap is overeengekomen om duurzame consumptie- en productiepatronen te bevorderen via de circulaire economie; de UNEA-resoluties 2/8 over duurzame productie en consumptie, 4/1 over innovatieve trajecten voor het bereiken van duurzame consumptie en productie, 4/6 over kunststofzwerfvuil op zee en microplastics, 4/9 over verontreiniging door kunststofproducten voor eenmalig gebruik, en 2/7 en 4/8 over het gezond beheer van chemische stoffen en afvalstoffen;

¹ PB L 354 van 28.12.2013, blz. 171.

de mededelingen van de Commissie getiteld "Maak de cirkel rond - Een EU-actieplan voor de circulaire economie"², "De rol van energiewinning uit afval in de circulaire economie"³, "Een Europese strategie voor kunststoffen in een circulaire economie"⁴, "Een monitoringkader voor de circulaire economie"⁵, "De uitvoering van het actieplan voor de circulaire economie"⁶ en "De tenuitvoerlegging van het pakket circulaire economie: opties om te werken aan het snijvlak van chemicaliën-, product- en afvalwetgeving"⁷, alsmede het werkdocument van de Commissiediensten getiteld "Sustainable Products in a Circular Economy - Towards an EU Product Policy Framework contributing to the circular economy" (duurzame producten in een circulaire economie - Op weg naar een EU-productbeleidskader dat bijdraagt aan de circulaire economie)⁸;

de op 20 juni 2019 door de Europese Raad aangenomen nieuwe strategische agenda voor 2019-2024, waarin gesteld wordt dat dringend aan een klimaatneutraal, groen, rechtvaardig en sociaal Europa moet worden gebouwd;

de conclusies van de Raad over:

- Maak de cirkel rond - Een EU-actieplan voor de circulaire economie⁹;
- Duurzaam waterbeheer¹⁰;
- Eco-innovatie: de overgang naar een circulaire economie bewerkstelligen¹¹;
- Uitvoering van het EU-actieplan voor de circulaire economie¹²;
- Naar een steeds duurzamere Unie in 2030¹³;
- Een strategie voor het industriebeleid van de EU: een visie voor 2030¹⁴;
- Naar een EU-strategie voor een duurzaam beleid inzake chemische stoffen¹⁵;
- Het 8e milieuactieprogramma - Samen de trends ombuigen¹⁶;

² Doc. 14972/15 + ADD 1 - COM(2015) 614 final.

³ Doc. 5801/17 - COM(2017) 34 final.

⁴ Doc. 5477/18 - COM(2018) 28 final + ADD 2.

⁵ Doc. 5478/18 - COM(2018) 29 final + ADD 1.

⁶ Doc. 7128/19 - COM(2019) 190 final + ADD 1.

⁷ Doc. 5479/18 - COM(2018) 32 final + ADD 1.

⁸ Doc. 7121/19 - SWD(2019) 91 final.

⁹ Doc. 10518/16.

¹⁰ Doc. 13342/16.

¹¹ Doc. 15811/17.

¹² Doc. 10447/18.

¹³ Doc. 8286/19.

¹⁴ Doc. 9706/19.

¹⁵ Doc. 10713/19.

¹⁶ Doc. 12795/19.

BEKLEMTONEND dat circulaire economie een belangrijke randvoorwaarde is om de eerbiediging van de grenzen van onze planeet te waarborgen, het verlies aan biodiversiteit een halt toe te roepen en de uitstoot van broeikasgassen wereldwijd te verminderen, en dat zij kan bijdragen tot het verwezenlijken van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs;

HERINNEREND aan de mededeling van de Commissie "Een schone planeet voor iedereen", waarin een strategische langetermijnvisie wordt voorgesteld om uiterlijk in 2050 te beschikken over een klimaatneutrale EU-economie en bijzondere aandacht uitgaat naar onder meer de belangrijke rol van de circulaire economie in het beperken van de uitstoot van broeikasgassen, en HERINNEREND aan het speciaal verslag van het Intergouvernementeel Panel over klimaatverandering (IPCC) over de opwarming van de aarde met 1,5 °C;

BEKLEMTONEND dat het mondiaal evaluatieverslag voor 2019 over biodiversiteit en ecosysteemdiensten van het intergouvernementeel platform voor wetenschap en beleid inzake biodiversiteit en ecosysteemdiensten (IPBES) duidelijk aangeeft dat overschakelen op duurzamere productie- en consumptiepatronen, het doen dalen van de totale consumptie en het verminderen van de hoeveelheid afval noodzakelijk zijn om de mondiale doelstellingen inzake natuur- en biodiversiteitsbehoud te verwezenlijken;

BENADRUKKEND dat uit de wereldwijde vooruitzichten inzake hulpbronnen (Global Resources Outlook) voor 2019 van het Internationale Panel voor hulpbronnen (International Resource Panel) blijkt dat de winning en verwerking van hulpbronnen goed is voor meer dan 90 % van het wereldwijde biodiversiteitsverlies en de wereldwijde waterstress, en voor ongeveer de helft van de wereldwijde emissies die de klimaatverandering in de hand werken;

HERINNEREND AAN de bevindingen van de Global Chemicals Outlook II, waarin gesteld wordt dat chemisch-intensieve producten en complexe mondiale toeleveringsketens belemmeringen vormen voor de circulariteit;

HERINNEREND AAN de discussienota van de Commissie "Naar een duurzaam Europa in 2030" en aan het feit dat een circulaire economie relevant is voor het verwezenlijken van de SDG's, doordat naar duurzame productie en consumptie kan worden toegewerkt, duurzame technologieën worden bevorderd en gezorgd wordt voor een duurzaam beheer van de natuurlijke hulpbronnen; ONDERSTREPEND dat de Unie en de lidstaten nog steeds aanzienlijke inspanningen moeten leveren om deze doelstellingen te verwezenlijken;

ONDERSTREPEND dat de uitvoering, op circulaire, innovatieve en duurzame wijze, van de aangepaste strategie voor de bio-economie "Een duurzame bio-economie voor Europa" – die momenteel door de Raad wordt geëvalueerd – ertoe zal bijdragen dat de grenzen van onze planeet worden gerespecteerd en dat biodiversiteitsverlies, ontbossing en land- en ecosysteemdegradatie een halt worden toegevoerd;

EROP WIJZEND dat water een cruciale hulpbron is die op een duurzame en efficiënte manier moet worden aangewend, met waar nodig meer hergebruik van water om bij te dragen tot de circulaire economie en de waterschaarste en droogte in de Unie aan te pakken, die door de toenemende klimaatverandering nog erger worden; VERWELKOMEND dat de Commissie wetgeving heeft voorgesteld die bijdraagt tot deze doelstellingen;

ERAAN HERINNEREND dat de Commissie wordt verzocht haar langetermijnvisie op de industriële toekomst van de Unie vóór eind 2019 te presenteren en dat de nieuwe Commissievoorzitter voornemens is een Europese groene deal voor te stellen;

HERHALEND dat de circulaire economie Europa's productiviteit van de hulpbronnen een impuls zal geven, zal leiden tot duurzaam beheer en efficiënt gebruik van de natuurlijke hulpbronnen, de afhankelijkheid van de niet-hernieuwbare bronnen en kritieke grondstoffen zal verminderen, nevenvoordelen en kostenbesparingen zal opleveren en banen zal creëren;

De circulaire economie - een Europees succesverhaal

1. ONDERKENT de vastbeslotenheid van de Commissie en de lidstaten om de circulaire economie een impuls te geven; WAARDEERT de initiatieven die zijn genomen en de resultaten die zijn geboekt om te streven naar een circulaire economie; MERKT evenwel OP dat meer moet worden gedaan om de transitie te stimuleren; STAAT VOLLEDIG ACHTER de inspanningen van de Commissie om het wetgevend kader te completeren en de obstakels voor de circulaire economie in Europa in kaart te brengen;

2. PRIJST de Unie en haar lidstaten voor hun inspanningen een mondiale leidersrol op te nemen bij het bevorderen van de circulaire economie, zowel bilateraal als multilateraal, onder meer in de vorm van missies ter bevordering van de circulaire economie naar derde landen en in de wereldfora voor circulaire economie; en ONDERSTREEPT dat de rol van de Unie bepalend is geweest voor het handhaven van de dynamiek die nodig was om de eerste initiatieven te nemen in de richting van duurzame consumptie en productie, en afvalbeheer; HERHAALT dat de Unie vastbesloten is het kunststofzwerfvuil in oceanen en zeeën, waaronder microplastics, uit bronnen zowel op het land als op zee, te bestrijden;
3. MOEDIGT de Commissie en de lidstaten AAN de initiatieven van het actieplan voor een circulaire economie volledig uit te voeren; IS ZICH BEWUST VAN het onbenut potentieel van het gebruik van onder meer economische en fiscale stimulansen, digitalisering en artificiële intelligentie; DRINGT er bij de Commissie OP AAN verder te werken aan de raakvlakken tussen chemicaliën-, product- en afvalwetgeving; BEKLEMT OOK dat een samenhangend beleid op het gebied van circulaire producten evenals investeringen, in het bijzonder in infrastructuur, nodig zijn om innovatie te stimuleren en markten voor secundaire grondstoffen van hoge kwaliteit en op diensten gebaseerde circulaire bedrijfsmodellen tot stand te brengen;
4. ONDERKENT dat een duurzaam afval- en materialenbeheer een cruciale bouwsteen van de circulaire economie is; WIJST ER NOGMAALS OP hoe belangrijk het is het afvalacquis volledig uit te voeren volgens het beginsel "afvalhiërarchie", de voorbereidende werkzaamheden met het oog op het verwezenlijken van de doelstellingen inzake hergebruik, recycling en sorteren te voltooien, en zo spoedig mogelijk een einde te maken aan het sorteren van onbehandeld stedelijk afval;
5. ONDERKENT hoe belangrijk het is dat de sector meewerkt in de transitie naar een circulaire economie en intensief samenwerkt in de waardeketen; STEUNT in dat verband het werk van de alliantie voor een circulaire kunststofeconomie (Circular Plastics Alliance) en VERWELKOMT de verklaring van de alliantie waarin zij ervoor pleit meer gerecyclede plastics in nieuwe producten te gebruiken;

6. STEUNT samenwerkingsinitiatieven van de lidstaten, belanghebbenden en de Commissie ter bevordering van circulariteit; ONDERSTREEPT de behoefte aan specifieke netwerkplatforms om grensoverschrijdende samenwerking te faciliteren, tot meer innovatie te komen en beste praktijken sneller op te schalen; SPOORT de Commissie en de lidstaten AAN meer gebruik te maken van het Europees stakeholdersplatform voor de circulaire economie en het Europees Kenniscentrum inzake hulpbronnefficiëntie;

Strategie voor een circulaire economie 2.0

7. ONDERKENT dat de beleidsmaatregel van de Unie voor een circulaire economie succesvol is, maar BEKLEMT OONT dat er behoefte is aan meer, ambitieuzere en verder opgeschaalde maatregelen om een systemische transitie te bewerkstelligen waarbij circulaire, veilige en duurzame klimaatneutrale productie- en consumptiemodellen en op de natuur gebaseerde oplossingen concurrerend en algemeen gangbaar worden;
8. VRAAGT de Commissie en de lidstaten MET AANDRANG de circulaire economie te integreren in alle relevante beleidsdomeinen en strategieën, waaronder het toekomstige 8e MAP, en ze tot een van de hoekstenen van de langetermijnvisie op de industriële toekomst van de Unie te maken; ONDERSTREEPT dat een circulaire economie bedrijven, samenlevingen, steden en regio's veel veerkrachtiger en concurrerender kan maken;
9. SPOORT de Commissie en de lidstaten AAN om rekening te houden met de verscheidenheid aan situaties in de verschillende regio's van de Unie, met inbegrip van de ultraperifere regio's, en met de sociale en economische gevolgen van de transitie, en passende maatregelen te nemen om te zorgen voor een rechtvaardige en inclusieve transitie voor iedereen, waarbij vooral de nadelige effecten voor de meest kwetsbaren moeten worden vermeden;

10. BENADRUKT dat het benutten van het potentieel van de circulaire economie van fundamenteel belang is voor het verwezenlijken van een klimaatneutrale samenleving en het beschermen van de biodiversiteit; VRAAGT de Unie en de lidstaten MET AANDRANG maatregelen voor een circulaire economie op te nemen in hun langetermijnstrategieën in het kader van de Overeenkomst van Parijs en in de nationale biodiversiteitsstrategieën in het kader van het Verdrag inzake biologische diversiteit en in de strategieën ter uitvoering van Agenda 2030; ONDERSTREEPT dat de circulaire economie kan leiden tot een vermindering van broeikasgasemissies uit bronnen die niet direct onder het huidige klimaatbeleid vallen;
11. BEKLEMT OONT dat de circulaire economie een doeltreffend instrument is voor het aanpakken van de (onderliggende) oorzaken van biodiversiteitsverlies en BEVEELT de Commissie en de lidstaten daarom AAN opties te onderzoeken voor het invoeren van mogelijke streefcijfers voor hulpbronnen efficiëntie ten behoeve van de instandhouding en het herstel van biodiversiteit, voor het terugdringen van broeikasgasemissies en voor het bevorderen van andere consumptie- en productiepatronen, waarbij minder materialen worden gebruikt, materialen zo lang mogelijk in gebruik worden gehouden en wordt overgeschakeld op niet-toxische materiaalcycli;
12. WIJST OP het belang van internationale samenwerking en digitale technologieën bij de ondersteuning van duurzame en traceerbare toeleverings- en waardeketens, en van een rechtvaardig, duurzaam en hulpbronnen efficiënt mondiaal gebruik van natuurlijke hulpbronnen; SPOORT de Commissie en de lidstaten AAN mogelijkheden te bezien voor een internationale overeenkomst inzake het beheer van natuurlijke hulpbronnen teneinde werk te maken van een duurzaam en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
13. ONDERSTREEPT dat steden en regio's een pioniersrol vervullen in de transitie naar een circulaire economie en als hubs voor circulaire verandering fungeren; SPOORT de Commissie en de lidstaten AAN regio's en steden ertoe te bewegen en steun te geven om concrete actieplannen voor een veilige en duurzame klimaatneutrale circulaire economie op te stellen, het afvalbeheer te verbeteren via beleidsmaatregelen, investeringen en proefprojecten, en innovatieplatforms op te zetten die de particuliere sector activeren en industriële symbiose tussen ondernemingen bevorderen om het gebruik van hulpbronnen tot een minimum te beperken;

14. ONDERSTREEPT dat een goed functionerende eengemaakte markt tot stand moet worden gebracht voor kwalitatief hoogwaardige niet-toxische secundaire grondstoffen die veilig zijn voor de menselijke gezondheid en het milieu, en dat het weglekken van materiaal uit de Unie moet worden voorkomen; BENADRUKT het belang van een betere traceerbaarheid; VRAAGT dat verder wordt gewerkt aan productvoorschriften en -standaardisering, waarbij met name rekening wordt gehouden met hulpbronnenefficiëntie, de hoeveelheid zorgwekkende stoffen in de producten, de recycleerbaarheid en de toepassing van een levenscyclusbenadering met betrekking tot gerecycleerde producten en materialen; PLEIT VOOR structurele investeringen in EU-infrastructuur voor recycling, onder meer door doeltreffend gebruik te maken van de bestaande EU-financiering; SPOORT de Commissie AAN mogelijkheden te bezien om de minimumvoorschriften voor de hoeveelheid secundaire grondstoffen ook te laten gelden voor andere producten dan plastic flessen; VERZOEKT de Commissie te bezien hoe het transport van voor recycling bestemd afval in de Unie kan worden vergemakkelijkt terwijl tevens de bescherming van het milieu en de gezondheid wordt gewaarborgd, en zo nodig een voorstel voor een herziening van de verordening betreffende de overbrenging van afvalstoffen in te dienen, daarbij rekening houdend met de resultaten van de lopende evaluatie van die verordening;
15. ROEPT de Commissie OP met een ambitieus strategisch langetermijnkader van de EU voor een circulaire economie te komen dat een gemeenschappelijke visie, beleidsinstrumenten en een toezichtskader omvat; SPOORT de Commissie AAN om, voortbouwend op het actieplan voor een circulaire economie van 2015 en in nauwe samenwerking met de belanghebbenden, onverwijld een nieuw actieplan voor een circulaire economie met gerichte acties aan te nemen, waarin duidelijke verbanden met andere beleidsterreinen zoals klimaatverandering, biodiversiteit, bio-economie, digitalisering en industrieel beleid worden gelegd;

Gerichte strategieën voor belangrijke sectoren

16. ONDERKENT de noodzaak van alomvattende strategieën en gerichte actie om systematisch te werken aan circulariteit in de hele waardeketen, ook vanuit het oogpunt van de consument, in de bouw- en sloop-, de voedings-, de textiel-, de mobiliteits- en de elektronicasector; SPOORT de Commissie en de belanghebbenden AAN om dergelijke strategieën op te stellen die doelstellingen, beleidsmaatregelen, instrumenten, indicatoren en toezicht op de resultaten in deze belangrijke sectoren omvatten, en om door te gaan met de bevordering van de circulaire economie in andere sectoren, zoals toerisme; ONDERSTREEPT het belang van een grotere hulpbronnenefficiëntie en van verantwoordelijke en duurzame voorziening van grondstoffen in sectoren die aanzienlijke risico's inhouden voor gezondheid, biodiversiteit en ecosystemen;

17. WIJST EROP dat de bouw- en infrastructuursector veruit de grootste energieverbruiker in Europa is, dat de sector zeer materiaal- en koolstofintensief is, dat bouw- en sloopafval een derde uitmaakt van de hoeveelheid afval in de Unie en dat renovatie van bestaande gebouwen en nieuwe circulaire gebouwen en infrastructuur een rol kunnen spelen in de groene transitie; VRAAGT de Commissie MET AANDRANG voorschriften ter ondersteuning van de circulariteit van bouwproducten op te nemen in en te bevorderen bij de mogelijke herziening van de bouwproductenverordening en deze voorschriften op te nemen in mandaten voor geharmoniseerde productnormen; STEUNT de integratie van circulariteitsbeginselen in de bouwsector door de ontwikkeling van instrumenten als niveau(s), de milieuvoetafdruk van producten en de milieuproductverklaring, efficiënte beheeroplossingen aan het einde van de levensduur en het gebruik van hernieuwbare hulpbronnen;
18. BEKLEMT OONT dat niet-duurzame voedselsystemen bijdragen tot de mondiale uitstoot van broeikasgasemissies, biodiversiteitsverlies, wereldwijde bodemdegradatie en ontbossing; BEKLEMT OONT dat een duurzaam, veilig en circulair voedselsysteem dat nauw verbonden is met water- en energiezekerheid, van cruciaal belang is voor het verwezenlijken van een aantal SDG's; ONDERSTREEPT dat er meer vaart achter de inspanningen moet worden gezet om SDG 12.3, namelijk het halveren van de voedselverspilling per hoofd van de bevolking op het niveau van de detailhandel en de consument, en het terugdringen in de productie- en toeleveringsketens van voedselverliezen, met inbegrip van verliezen na de oogst, uiterlijk in 2030 te verwezenlijken;

19. ONDERSTREEPT dat het van essentieel belang is de cirkel rond te maken wat betreft textiel, omdat de consumptie van textiel naar schatting in 2030 verdubbeld zal zijn, het teruggewinningspercentage voor textiel zeer laag is en de productie van textiel een aanzienlijke milieuvoetafdruk heeft, aangezien het meeste materiaal wordt verbrand of gestort; ONDERSTREEPT dat de lidstaten uiterlijk eind 2024 moeten voldoen aan het vereiste van gescheiden inzameling van textiel; DOET EEN OPROEP voor een EU-strategie inzake textiel om de textielsector weg te leiden van niet-duurzame productie- en consumptiepatronen naar duurzamere en circulaire waardeketens, met inbegrip van hoogwaardige industriële recycling; BENADRUKT dat dit niet volledig kan worden verwezenlijkt zonder internationaal optreden; ONDERSTREEPT de noodzaak van beleidsmaatregelen inzake producten, onder meer economische instrumenten, en het potentieel voor het ontwikkelen van criteria inzake ecologisch ontwerp voor textiel met het oog op het bevorderen van een overgang naar kleding en textiel die duurzamer, herbruikbaar en repareerbaar zijn en lang meegaan, evenals duurzamere productieprocessen; ook moeten de risico's van chemische stoffen in textiel worden aangepakt; ONDERKENT de noodzaak van meer transparantie en betere voorlichting zodat de consument duurzamere keuzes kan maken; SPOORT alle lidstaten AAN de markt voor en innovaties op het gebied van circulair textiel een impuls te geven door via overheidsopdrachten als "launching customer" op te treden;
20. ONDERSTREEPT het belang van een ambitieus emissiereductiebeleid in de transportsector in de context van de Europese strategische langetermijnvisie voor een klimaatneutrale economie; BENADRUKT dat er veranderingen op het gebied van technologie, materiaalgebruik in voertuigen, mobiliteitsdiensten en gewoonten van consumenten nodig zijn om duurzame mobiliteitssystemen te kunnen creëren; HERHAALT dat de transitie naar elektromobiliteit vergezeld moet gaan van een samenhangend beleid dat de ontwikkeling ondersteunt van technologieën voor het duurzamer en meer circulair maken van batterijen en om waterstofmobiliteit te verbeteren;
21. ONDERSTREEPT dat er, om de negatieve effecten van elektronica op het milieu tot een minimum te beperken, gerichte acties voor de hele waardeketen nodig zijn, waarmee onder andere het toenemende gebruik van elektronica en batterijen die kritieke grondstoffen bevatten, wordt aangepakt; ONDERKENT dat het toenemende gebruik en de korte levenscyclus van ICT-producten, evenals de capaciteit van datacentra, de vraag naar energie en kritieke grondstoffen doen toenemen; BENADRUKT de noodzaak van verdere efficiëntie- en ontwerpmaatregelen om bij te dragen tot een duurzame en circulaire digitalisering in de EU;

22. IS INGENOMEN met de beoordeling door de Commissie van de batterijenrichtlijn en ONDERSCHRIJFT de voornaamste bevindingen ervan; ROEPT OP tot een dringende herziening van de batterijenrichtlijn met bijzondere nadruk op het verbeteren van de definities van de verschillende soorten batterijen, meer gescheiden inzameling en recycling van alle soorten batterijen, het stimuleren van de vervanging van batterijen voor eenmalig gebruik door herlaadbare en het hergebruik van batterijen; MERKT OP dat de herziening betrekking moet hebben op alle relevante batterijmaterialen en met name op specifieke voorschriften voor lithium en kobalt, evenals op een mechanisme dat het mogelijk maakt de richtlijn aan te passen aan toekomstige veranderingen in batterijtechnologieën; ONDERSTREEPT het potentieel van de ontwikkeling van criteria inzake ecologisch ontwerp voor batterijen ter ondersteuning van de circulariteit;
23. WIJST OP het feit dat de EU-strategie inzake kunststoffen gebaseerd is op de transitie naar een circulaire economie; ROEPT OP tot volledige uitvoering van de strategie en mogelijke verdere actie in belangrijke sectoren die gebruikmaken van kunststoffen, waaronder de verpakings-, de bouw-, de automobiel-, de elektronica-, de textiel- en de landbouwsector; HERINNERT ERAAN dat in 2030 alle kunststofverpakkingen die op de Uniemarkt komen, herbruikbaar of recycleerbaar moeten zijn en de capaciteit voor sortering en recycling in de EU vier keer groter moet zijn dan in 2015; VERZOEKT de Commissie en de lidstaten verdere actie te ondernemen om dit doel te halen, vooral door hergebruik van modellen te stimuleren en producten zodanig te ontwerpen dat zij herbruikbaar en recycleerbaar zijn; BENADRUKT dat oververpakking moet worden aangepakt, dat meer gebruik moet worden gemaakt van gerecyclede kunststoffen en dat er, om de risico's voor de circulaire economie te beperken, onverwijld een duidelijk en robuust milieubeleidskader voor duurzame kunststoffen van biologische oorsprong en biologische afbreekbaarheid moet worden ontwikkeld; SPOORT de Commissie en de lidstaten AAN proefprojecten en de opschaling van innoverende technologieën, zoals de chemische, geavanceerde mechanische of op oplosmiddelen gebaseerde recycling van kunststoffen, te ondersteunen;

24. IS INGENOMEN MET het feit dat de Unie het voortouw neemt in de mondiale inspanningen ter ondersteuning van een verschuiving van lineaire naar circulaire productie en consumptie van kunststoffen teneinde zwerfvuil in de oceanen en zeeën, waaronder microplastics, uit bronnen zowel op het land als op zee terug te dringen; SPOORT de Commissie AAN de sneller beperkingen op opzettelijk toegevoegde microplastics op te leggen en mogelijkheden voor de vermindering van onopzettelijk vrijgekomen microplastics te bestuderen; VRAAGT OM een beoordeling van een mogelijk mondiaal akkoord dat de hele levenscyclus van kunststoffen bestrijkt, om ervoor te zorgen dat er geen kunststofafval van bronnen op het land en op zee meer in de oceanen en zeeën terechtkomt; BEKLEMT OONT in dit verband de noodzaak van hechte en effectieve regionale samenwerking met aan de Unie grenzende landen;
25. ONDERSTREEPT dat waterschaarste en droogte in de Unie moeten worden aangepakt omdat deze naar verwachting als gevolg van klimaatverandering zullen toenemen; MOEDIGT de Commissie en de lidstaten AAN om samen met belanghebbenden hergebruik van water te bevorderen en waterlekken terug te dringen, rekening houdend met de regionale omstandigheden in de Unie, naargelang het geval, waarbij de bescherming van de volksgezondheid en het milieu moet worden gewaarborgd;

De circulaire economie een impuls geven door veranderingen in productie- en consumptiepatronen tot stand te brengen

26. ROEPT OP tot het opstellen en aannemen van een wetgevingsvoorstel voor een coherent productbeleidskader op basis van een levenscyclusbenadering om verdere producten voor eenmalig gebruik, overconsumptie en niet-duurzame productie- en consumptiepatronen aan te pakken; WIJST OP het belang van de ontwikkeling van circulaire dienstmodellen en van innovatieve productontwerpen; IS INGENOMEN MET actie voor het stimuleren van de circulaire economie door een slimmer gebruik van producten en materialen, door de levensduur van producten te verlengen en door materialen zo lang mogelijk in de economische cyclus te houden (weigeren, verminderen, repareren, hergebruiken, herontwerpen en recyclen);

27. BENADRUKT dat de consument een sleutelrol speelt in de transitie naar een circulaire economie; SPOORT de lidstaten AAN samen te werken met regionale en lokale autoriteiten en gebruik te maken van beleidsinstrumenten, onderwijs en economische stimuli om veranderingen in levensstijl te ondersteunen, die zowel het milieu als de vaardigheden, de gezondheid en het welzijn van de mensen ten goede komen; VERZOEKT in dit verband de Commissie om op consumenten gerichte instrumenten voor productinformatie te ontwikkelen over aspecten zoals de levensduur en de repareerbaarheid van producten, en te bezien hoe de consumenten kunnen worden gestimuleerd om meer bij te dragen aan de circulaire economie; DOET EEN OPROEP voor digitale oplossingen om het delen van informatie, producten en diensten te verbeteren zodat burgers actief kunnen deelnemen aan het bedenken van nieuwe oplossingen voor een circulaire economie;
28. ROEPT de Commissie OP een gemeenschappelijk EU-systeem voor informatie-uitwisseling in waardeketens op te zetten om een duurzaam gebruik van producten en diensten te garanderen en mogelijk te maken teneinde de milieu- en de koolstofvoetafdruk ervan zo klein mogelijk te houden; ROEPT de Commissie en de lidstaten OP een versterkte, door de EU gecoördineerde inspanning te leveren om gegevens over het broeikasgaseffect van materiaalgebruik te verzamelen en van deze gegevens gebruik te maken in instrumenten voor productinformatie, broeikasgasemissiemodellen en klimaatbeleid;
29. HERINNERT AAN het belang van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (EPR) bij het bevorderen van circulariteit; ONDERKENT dat de toenemende onlineverkoop vanuit derde landen problemen voor de bestaande EPR-systemen meebrengt die op Unieniveau moeten worden aangepakt in het kader van EPR-bepalingen en -voorschriften; ROEPT de Commissie OP de mogelijkheden van het gebruik van EPR bij het stimuleren van circulaire bedrijfsmodellen verder te onderzoeken en sturing te bieden met betrekking tot het doeltreffend gebruik van de ecodifferentiëring van de vergoedingen in het kader van EPR ter ondersteuning van op circulair gebruik gericht ontwerp;

30. WIJST OP het belang van de raamwerken voor ecologisch ontwerp en energie-etikettering, op basis waarvan een toenemend aantal energiegerelateerde producten energie-efficiënter kon worden gemaakt; ROEPT de Commissie OP een werkplan inzake ecologisch ontwerp aan te nemen om de bestaande maatregelen te blijven updaten teneinde gelijke tred te houden met de allernieuwste technologieën en maatregelen voor nieuwe productgroepen te ontwikkelen, met bijzondere aandacht voor ICT-producten; HERINNERT de Commissie ERAAN de mogelijkheid te bezien om horizontale vereisten voor hulpbronnefficiëntie, zoals vermeld in het werkplan inzake ecologisch ontwerp voor 2016-2019, vast te stellen; ROEPT de Commissie OP criteria inzake materiaalefficiëntie (duurzaamheid, repareerbaarheid, recycleerbaarheid en gerecyclede inhoud) en het concept "safe-by-design" op te nemen in maatregelen voor ecologisch ontwerp; ROEPT de Commissie voorts OP de mogelijke toepassing van beginselen inzake ecologisch ontwerp te beoordelen in het kader van andere dan energie-gerelateerde producten en zo nodig met een wetgevingsvoorstel te komen;
31. IS INGENOMEN met het beproeven van de EU-methode van de milieuvoetafdruk van producten en VRAAGT de Commissie MET AANDRANG na te gaan of deze kan worden gebruikt als een van de methoden voor het ontwikkelen van criteria voor productbeleidsmaatregelen, bv. de EU-milieukeur, ecologisch ontwerp en de EU-criteria voor groene overheidsopdrachten; IS INGENOMEN MET alle initiatieven ter ondersteuning van de communicatie over milieu-effecten op basis van het proefproject inzake de milieuvoetafdruk en uiteindelijk de vaststelling van een verplichte regeling voor milieucclaims; ROEPT de Commissie en de lidstaten OP meer bekendheid te geven aan de EU-milieukeur en het milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), en tevens het gebruik daarvan door de sector en andere organisaties uit te breiden;
32. ROEPT de Commissie OP met een Uniestrategie voor een niet-toxisch milieu te komen die niet-toxische materiaalcycli garandeert welke tot doel hebben de beleidsdomeinen chemicaliën, producten en afval beter op elkaar af te stemmen; ONDERKENT in dit verband de belangrijke rol van traceerbaarheid, transparantie en informatie-uitwisseling in alle fasen van de waardeketen;

33. **DOET EEN NADRUKKELIJKE OPROEP** voor nieuwe initiatieven en de overdracht van expertise inzake industriële processen en technologieën, de uitwisseling van beste praktijken en het netwerken van belanghebbenden op het gebied van de circulaire economie, met inbegrip van de circulaire bio-economie; **ONDERSTREEPT** het belang van industriële symbiose en de rol daarvan bij het bevorderen van hulpbronnenefficiëntie, markten voor secundaire grondstoffen en innovatieve technologieën;
34. **ONDERSTREEPT** het belang van innovatie, onderzoek, digitalisering en nieuwe bedrijfsmodellen, zoals op diensten gebaseerde bedrijven en de deeleconomie, bij het terugdringen van de totale consumptie van materialen, het verbeteren van de hulpbronnenefficiëntie, het bevorderen van groene en duurzame benaderingen van chemie en van niet-chemische alternatieven, het verbeteren van de recycleerbaarheid en het verlengen van de levensduur van producten; **BEKLEMT** de behoefte aan adequate publieke en particuliere financiering, onder meer via Horizon Europa, om het noodzakelijke onderzoek te kunnen verrichten en innovatie te bevorderen, en aan gecoördineerde inspanningen om optimaal gebruik te maken van de beperkte financiering en capaciteiten;

Economische instrumenten voor de circulaire economie

35. **SPOORT** de lidstaten **AAN** om economische instrumenten, zoals milieubelastingen, groene belastinghervormingen en EPR toe te passen, duurzamere en meer circulaire productie- en consumptiepatronen te bevorderen en het afvalbeheer te verbeteren in overeenstemming met de afvalhiërarchie; en **ONDERKENT** hoe belangrijk het is koolstoflekage aan te pakken; **MOEDIGT** voorts de uitfasering van milieuonvriendelijke subsidies **AAN** om structurele veranderingen in de richting van innovatievere en duurzamere circulaire bedrijfsmodellen te faciliteren; **ROEPT** de Commissie **OP** de lidstaten van advies te dienen over doeltreffende beleids- en economische instrumenten en over de toepassing daarvan op nationaal niveau;

36. BEKLEMT OONT dat overheidsopdrachten voor circulaire producten en diensten een impuls kunnen geven aan circulaire markten en investeringen in schone, veilige, niet-toxische en duurzame cycli; ROEPT de Commissie en de lidstaten OP zich te focussen op circulaire overheidsopdrachten in prioritaire sectoren en ervaringen betreffende proefprojecten en beste praktijken uit te wisselen; SPOORT de Commissie en de lidstaten AAN extra sturing te bieden voor groene overheidsopdrachten en de mogelijkheid te onderzoeken tot monitoring van het effect daarvan;
37. BEKLEMT OONT het belang van duurzame financiering en het EU-actieplan voor het financieren van duurzame groei in de transitie naar een circulaire economie; IS INGENOMEN MET de benadering van de Europese Investeringsbank (EIB) wat betreft het ondersteunen van de transitie naar een circulaire economie en spoort de EIB aan dergelijke financiering te blijven verstrekken en overheden, bedrijven en investeerders te helpen beseffen dat naar een circulaire economie moet worden toegewerkt;
38. VERZOEKT de Commissie en de lidstaten de bedrijven en de financiële sector aan te sporen duidelijke en vergelijkbare doelstellingen inzake milieuprestatie te gebruiken om hun investeringen te sturen; DOET EEN OPROEP om beste praktijken inzake de betrokkenheid van de particuliere sector bij duurzame financiering te delen.
-